

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, esütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

öt hasabos peltitor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többnapos hirdetéseknek külön díj megállapításra van szükség. A hirdetés minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetésnek a szerkesztőségben és kiadói irodában. — Az előfizetés a havi díj megfizetésével kezdődik. A lap szellemi részéhez tartozó közlemények a szerkesztőség irodájában a városzaha épülete alatt (Rózsater) czimezendők.

Előfizetési feltételek:
helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre 10 fr.
Félévre 5 fr.
Negyedévre 2 fr 50 kr.
Egy hónapra 1 fr.
Előfizetheti helyben a kiadói irodában a debreczeni részvényszékben, azaz Teleki K. Lajos és társai vezetésével, vidéken a postahivataloknál.

Kossuth Lajos a keleti kérdéssel.

(=) Hazánk nagy fia, Kossuth Lajos beváltotta azon ígéretét, melyet folyó év dec. 3-án kelt levelében tett, s nyilatkozott a keleti kérdéssel. E nyilatkozatot, mely levél alakjában Simonyi Ernőhöz van intézve, alább egész terjedelmében veszik olvasóink.

A mi magát a nyilatkozat tartalmát illeti, az épen olyan, mint a minőt Kossuth Lajostól mi és az egész nemzet vártunk és reméltünk. Hiszen régen megmondottuk mi azt, hogy bár létezik is kérdés, melyekben a nagy honfi nézetét nem elterészt mutatnak is azon nézetektől, melyeknek ma Magyarország belpolitikájában a viszonyok és körülmények kényszerítő hatása folytán irányadóknak kell szükseggé lenniök. de ott, hol a hazát, melyet ő ma talán különösen szeret mint valaha, közvetlen veszély fenyegeti, ott az ő szíve hurjainak minden rezgése, hazaszeretettel tölti keblének minden dobogását, egy a miénkkel, s az összes magyar nemzetével és mi szívesen ismerjük be, hogy talán az egész magyar hazában nem létezhetik toll, mely a keleti kérdésben a magyar közérteletet hitebben tolmácsolhatta volna, mint azt nagy hazánkfiának legújabb levelében tévé.

Ezen kívül van még egy megjegyzésünk Kossuth Lajos levelére. Örömettel szívvel vettünk észre valamit a nagy honfi a legújabb levelében, mit jól esik abban nélkülözniök. Hiányzik e leveléből minden keserűség, mely nagy hazánkfiának eddigi nyilatkozatait jellemző, s ebből világosan kitűnik, hogy a legutóbbi level a minden pártoknak felbő emelkedett, aggódó honfi tollából folyt, s így az habár Simonyi Ernőhöz van is intézve, nem neki és nem pártjának, hanem az egész magyar nemzetnek szól, és valóban óhajtuk, hogy az abban foglaltakat az egész magyar nemzet tudomást vegyen s azok legyenek mintegy irányítói a keleti kérdésben való magatartásunkra nézve.

Találkozunk e levelében, de csak úgy en passant Kossuth Lajos egyik régi eszméjével, a dunai conföderáció eszméjével is. — a levelé ezen részét azonban, — mint a melynek nagy hazánkfiának tulajdonit ezuttal nagyobb fontosságot jónak látjuk érintetlenül hagyni.

Mag a nagy becsü level a következőleg hangzik:

Collegno al Bracone decz. 12.
Kedves barátom!
Talán még sem lesz egészen felesleges a keleti kérdést kissé megszélesítenem. Nem mintha valami újat vélnék mondhatni, hanem mert a tisztázott fogalmak az ösztönöszerű sugalmait meggyőződéssé s az óhajit akaratú szilárdíthatják.
A keleti kérdés európai kérdés. Nincs hatalom Európában, mely nem érezze, hogy annak phásisai kisebb nagyobb mérvben, közvetve vagy közvetlenül saját érdekeivel kapcsolatosak.
Honnan a kérdés e fontossága?
Mi által és mióta lett a keleti kérdés európai kérdéssé?
Az által és azóta, hogy az orosz hatalom a török birodalom csontkiszárával és Lengyelország felkockozásával, Európa szabadságának veszélyes árnyékra növekedett.
En hálaival tartozom a portának. S én a hálat, nem mint sokaknál tapasztaltam, teher-

nek, — hanem szent és kedves kötelességnek tekintem. És én becsülni tanultam a török nép nemzeti jellemének nemes vonásait. Becsülni tanultam anyyulakb, minél bámulatosabb türemény az, hogy e szívós erkölcsű népek társadalmi erényekben gazdag jellemét még azon dögletes levőgő, mely volt képes megrontani, mely Konstantinápolyt azon hosszú időn át red özönlik, hogy a tulsúlyt minden eszközzel versenyző európai celszövények, világvárosokat a corruptió folyton forrongó boszorkányüstjévé alakították. E corruptió az üst körül hasznosulást ó alkód magasabb körökben igen is talált, nagyon is talált fogékonyra; de a tartományokban a népmozgást megőrizte az erkölcsök, a társadalmi erények szent ereklyéjét; miként nálunk is a népmozgék házi tüzében lett megőrizve a nemzetiség örök szent tüze, midőn a palotákban kialudott. Igaz a török nép abban a mit poárisodásnak szokunk nevezni, nagyon háttaradott. Nem fogékonyaságán mult, s nem is az ő büne. Hanem a mily kétségtelen, hogy csak a néperköles nyujthat a szabadelvű intézmények meggyökeresése biztos talajt, s ama nélkül ezek elcsenevészek vagy hazudtságú válnak: oly bizonyos az is, hogy bámulattal látva a világ, mi könnyen vernek gyökeret, — mi természetesen meghonosulnak a szabadelvű intézmények a török népél, ha Európa meg meg nem engedné, hogy a török birodalom hereditarius ellensége, tendentiosus avatkozásával, a kor ítelmei által sugalmazott törekvésének útját állja.

Hanem ezek az én egyéni nézeteim, egyéni rokonszenvem. A világ politikájában nem rokonszenv a mérvadó. Ez érdeke az, s ha nagy idő óta az európai sulygeyen politikájában, a török birodalom fenntartása dogmává vált, s in foro conscientiae most is az: ez bizony nem onnan van, mintha Európa a törökbe szerelmes volna, hanem onnan van, mert az orosz preponderantia növekedésétől irtózik. És bizony nem.

A keleti kérdés orosz hatalmi kérdés. „Hinc principium huc refer exitum.“ Ez a dolog veleje európai érdekszempontból. Minden politika vagy csalás, vagy csalódás, mely nem ezen tényt veszi kiindulási pontul.

A keleti kérdés orosz hatalmi kérdés. Legyen e vonás kitérőve a keleti kérdésből, s az ipse facto megszűnik európai kérdés lenni. Egyzere leszűl egy tisztán belgyi kérdés színvonalára, melynek ily vagy amolyan fordulatait rokon-vagy ellenszenvvel kísérhetik az emberek elveik sugalma, érzelmeik ösztöne szerint, de egy európai hatalomnak sem fogadtát háborogni. Sikerüljön a török portának, (a mint én lelkeimből óhajtom, hogy sikerüljön), különféle faj s vallású népeit egyaránt és saját fenntartásával kiegészítve, legyen az alkotmányos intézményekkel körülvevő jogegyenlőség alapján, legyen personal unio vagy szorosra fűzött federatív irány alapján; avagy ne sikerüljön, s feldöntött hatalmának romjain emelkedjék államéleti érvényre nemzeti individualitások birodalmának népei: mindez nem fogja Európa bekéjét, Európa szabadságát fenyegetni, mind ebből nem fog senki európai kérdést csinálni.

Ellenben míg a keleti kérdésnek orosz hatalmi vonása a situációjában fekszik; a török birodalom akár épségének, megtámasztására akár fenntartására csorbítására intézett minden moányolat, mindig fenyegetni fogja Európa életét, mert minden, akár közvetlen, akár közvetett növekedése az orosz hatalmi tulsúlynak Európában, egy-egy lépés Napoleón azon jóslatának teljesedése fele, hogy „Európa közöké lesz.“

Humanitástól beszélnek. Boldog Isten! háthoz van az a keresztény hatalom Európában, mely az emberiség érzelmeit minden scrupulus nélkül meg nem tagadta volna, nemcsak midőn ezt érdekelne lenni vélté, hanem gyakran pusztá boszúból is. Bíz keservesen elkezétek tolnak e szónál léhasan az yamban nekem magyarnak! s minő rettenetes példákat idézhetnek máshonnan is; végig a történelmi borzalmak hosszú során, le egészen a commune örült brutalitásáig, s ez örökség repressziójánál féltelenkedett dübörgésig. Ez kérdés én, ki? és mikor csinált európai kérdést a humanitás lábbal taposásából, melynek a világ anyyi irtózatot nyomát viseli.

Hanem az bizonyos, hogy lehetetlen az

A „Debreczeni Ellenőr“ tiszteletére.

Eljegyzés álarcz alatt.

— Eredeti elbeszélés. —
A vadász és a kertész.
(Folytatás.)
— En a nagyvilági ridég, kimért szabályokat, szokásokat csak a szalokban akarom ismerni, ott: hol szavaink és tetteink felett a divatnak uszályhordozói bíraskodnak. De itt, távol a világ zajától, szívemet nyelvenem szeretem hordani és egyáltalában nem rovom fel magamnak bűnül, hogy egy ily szép asszonyt mint kegyed — józitten megcsókoltam.
— Ah! ez mégis sok! tört ki az özvegy lábba borult arczal; elég volt a játékból ennyi! Vessük el az álarcot, mutassuk be magunkat egymásnak, had lássam hogy ha volt bátorsága egy ismeretlen nőt megsérteni, nem lesz-e majd gyáva a sértésért elégtéit adni.

emberi kebelben indignatiónak nem gerjedni, midőn azt látjuk, hogy épen azon hatalom burkolja veszélyes terveit a humanizmus fátyolába, a mely a Visztulától a Behring-tengerig, a feketé tengertől a jegesig a humanitást lábbal taposásával emelte magasra, s folytást emeli hatalmi colossusát, oly rendszerített consistentiával, oly kerülhetlen kegyelenséggel, s oly iszonyatos mérvben, hogy az példátlan a történelemben.

Nem humanitás forog itt kérdésben, hanem az orosz preponderantia növekedése. Amaz csak por, mely az emberek szemébe szóratik, hogy ezt ne lássák.

És beszélnek szabadságról, önkormányzatról. Pedig a dolog úgy áll, hogy a míg az orosz hatalom délkeletre red nevezkedhetik, a török birodalom keresztény népei sem a porta fenntartásával állandó kibékülésre soha nem fognak jutni, sem szabadok és függetlenek nem lehetnek. Csak eszközei lehetnek az orosz politikanak. Majd kényserül, majd önkényes, de mindig engedelmes eszközei.

Ime Szerbia. A mi a portát illeti, Szerbia szabad volt, mint akármely nemzet a világon, s bizony függetlenségéhez is jóformán csak a pusztá név hiányzott. Függetlenebb volt mint Magyarország most, politikai, közgazdasági, finanziais, közgazdasági, szóval minden tekintetben. Még tributiarius tekintetben is. Hanem az orosz hányában sem szabad, sem független nem volt, nem lehetett.

A kinek patronusa van, ura van. Nem mintha a szerbek nem jobban szeretnék szabad szerbek lenni, mint az orosz dictatura vasallusai: hanem mert az orosz nyomásnak nem képesek ellentállni. Ez a helyzet fatális kényszerűség. Szent-Pétervárról csak úgy ömlött a szóbeli biztosítás pora Európa szemébe, hogy a czár tartóztatta Milán fejedelmet a háborútól. De orosz hivatalos ügynökök a háboru tüzet futatták; Bosznia bírtokával, a „Nagy Szerbia“ phantasmagoriájával hevitették a szerb nép gyökély szentvedelmét, orosz pénz özönlött Szerbiába; orosz tábornok állított a szerb sereg élére; orosz tiszték meg aktiv szorgalmat levő „express“ e czé ra szabadságot tisztek is, és orosz fegyverek ezrei tödültek Szerbiába, és szerb álea alatt az orosz viselt háborut a török ellen Szerbiában, hogy irtózat nyerjen folytathatni a háborut álea nélkül. A szlav szabadság nagy szövetség (mely szabadság Russiában persze diavolságesen virágzik) elámitott szerb nép nem vette észre, hogy nem a szabadságról, hanem az orosz preponderantia érdekeitől küzd, vérzik és hal. És mivé lett a „szabad“ Szerbia? Ott esügg tehetetlenül az orosz horgon, Russia vasallusává lett, orosz őrtárok tartják a népet „rendben“ Belgrádban — Nagyon épületes dolgok ezek. És nagyon tanulságosak.

Vagy nézzük Romániát. Nincs helyem kivotat csinálni történelméről, mit bizony jól tennék a diplomataik, ha kissé tanulmányoznának; megtanulhatnák belőle, hogy mit teszen az, midőn „önkormányzati reformokat“ az orosz egy-egy „occupatióval“ garantiroz. Csak annyit akarok emlékeztetni, hogy a mióta Mircea és Bajazeth szultán közt Oláhország részéről, s II. Bogdán és I. Szelim közt Moldavia részéről capitulatio kötöttett Románia szabadságát, önkormányzatát a porta mindig respectálta; respectálta mindamellett, hogy hallatlan liberalitással ó a hatalmas, ó a souverain vasallusainak tartományától még saját vallását, még a törökök bírtokolhatási jogát is kitiltotta. — A török soha sem szegett meg frigykötést. S o h a! Románia szabadságának minden csontkiszáráit és minden szenvedéseit, (pedig beh sokat szenvedett!) orosz avatkozásnak köszönhetette. És minden román hazafi érzi, hogy ha az orosz hatalom Romániát — e szigetet a szlav tengerben — körülveit, hazája ősszetörök mint óz a Boa constructor gyűrűi közt. Ezt minden román tudja. És Európa Románia szabadságát, semlegességét garantirozta.

És mégis Románia volt az országát, melyen át Russia szerb álea alatt a török ellen háborut viselt, és Románia lesz az orosz hadműveletek bázisa a porta ellen, mint volt ellenük 49-ben. A román kormány ősszetett kézzel engesztelt a garantiroz hatalmának, órájk meg Románia semlegességét. De az orosz

nagyon ügyes politikus, nagyon jól választotta meg az időt a keleti kérdést újból felzavarni. Anglia hatalmas. Megtudja óvni Konstantinápolyt, s el tudja sperni az orosz lobogót a tengerekről. De nem continentalis hatalom. Egyedül nem küldhet százazerekre menő sereget havas-alföldre.

A francia most még elvan zsbabstva, üdül, de még szibbadt. Ha az nem volna, nem merné az orosz, azt a mit mer.

A német birodalmi kormányának mindenki számára van udvarias szava; de politikája oda megyen ki, hogy senki se álljon a török mellé az orosz ellen; hogy localizáltassék a háboru. Ez ha sikerül, a legnagyobb szolgálat lesz, — mit az oroszok tenni lehet, a ki a török tartományok belbékéjének felzavarással a tért magának jól előkészítette, miként majd annak során s idején előfőzja készíteni nálunk is és Ausztriában is. És mi Bismarck herceg és politikájának kulcsa? az, hogy fél megbántani az oroszot, nehogy eszébe jusson kezét nyujtani a francziának egy „revanche“-ra.

A szerencsés (de szerencsétlen) századok kitarthatásával megérdemelt) Olaszország, mely veszített csatákkal tartományokat nyert, nézettel a láthatárt, ha nem tünik e föl valahol egy complementaris fény sugar, a „Stella d'Italia“ számára.

Ausztria tanácsában a traditionalis „osztokodás“ dónona kísért; s a hol nem kísért; hát a márol holnapra tengő határozatlanság paralyzise szibong.

Magyarország pedig tartomány, nem állam, nem követelt önálló magyar politikát. — Földát magát. Agyon kiegyezkedett.

Szentpétervártól ezt mind jól számba vették; mielőtt a „békés“ Sándor czár oly resolutusan „háborússá“ lett.

S Romániára nézve a dolog vége az, — hogy a „szabad“, a garantirozott semlegességű Románia orosz auxiliárisává szegődött. Ha még nem tett, hát tenni fogja. Mit csináljon? (O álljon ellett egyedül az orosz presszióknak? O nézzen farkas-szemet azzal, kire az európai kontinens oly bárányszeliden meleg?) A situatio viszi.

Ilyen a keleti kérdés philosophimája. A míg az orosz birodalom annyira tuhatalmas, hogy egész sulyával red nehezkedtetik a török birodalomra, ott szabad, függetlenség senki sem lehet, urát cserélhet, — patronust kaphat, kinek életére a korlátlan autocratia, patronust, kinek kiterjesztett karjai alatt a szabadság elhal, s csak a „nihilismus“ burjánja kuszlik titokban; irtózatosszövény, mely csak a reménytelenség, a desperatio földjében tenyészethetik. Ilyen „patronust“ kaphat, — de szabad, senki sem lehet „orosz pártfogás“ alatt.

És itt helylen az arról szólanom, hogy bámulatosan félremagyaráztatik az érzelmeik, az aggodalmak áramlata, mely a magyar nemzet idegen végig rezeg. Az híreszteltetik, hogy a magyarok félnek a velük szomszédos szlav faj népek szabadságától. — Ez nem igaz. Csak árnyat mondhat illet, s csak valóság vagy tudatlanság hiheti.

Magyarország és a magyar nemzet szabadságterete „egy napon született iber-terestverek“, idősebb emz, mint Shakespeare Casarja magáról s a vesztélyről mondja a magyar sehol és soha nem félt, és nem fél a szabadságtól. És nem volt soha exclusiv a szabadság szeretetében, soha sem szabta fajhoz még a privilégiumokat sem, nem hogy a szabadságot. Keleti szomszédaink szabadságtól pedig már épe annyira nem félünk, miként én erősen meg vagyok győződve, hogy valaha ezen népek igazán szabadokká lesznek — de szabadokká, nem orosz szolgákká. Magyarország (ha saját sorsának akkor ura leszen) minden bizonyonnyal kész lesz velük oly kölcsönös védelmi combinatióra lépni, mely saját függetlenségünk biztosításának is, az európai egyensúlynak is érdekében lesz ugyan, de mely egyszersmind a legbiztosabb, sőt egyedül biztos, egyedül possibilis mód arra, hogy azon népek nemzeti individualitásaikat megóva, kivándort függetlenségüket feltarthassák.

En mégis vagyok győződve, hogy ily kombinatio, melyben igen természetesen a török nemzetnek is helye van, a történelem logikájának postulatuma közé tartozik, csak ezen eszme-rendben találhatják fel a kisebb nemzetek is.

mondja ám: „külszín gyakran csal.“ Lássá uram, mikor én ez öltönyt magamra vettem, eszem ágában sem volt, hogy miatta kellemetlen helyzetbe jussak s valakit juttassak. Így öltöztem, mert nekem e népszelet tetszik. Meg is lakotam szeszélyem miatt.

— Oh! asszonyom megbocsáthat-e nekem? —
— Igérete, hogy hibáját jóvá teendi; ez mindenesetre fél megböbulás, mig azonban tettel be nem bizonyítja, hogy bocsánatomra valóban érdemes: addig a válaszzal adós maradok. Isten önnel!

Ezen méltósággal kiejtett szavak után Beregalváni elvázott, egyedül hagyva a pórujárt vadász, ki álmélkodásából alig tudott magához térni.

A napló.

Ezalatt fenn a kastélyban a reggelizés véget ért. Ideje is volt már, mert a bárót annyira gyötörte a nyugtalanság, hogy ha szabadelvőre nem vezet hűségese nevelője és czinkostársa, bizonyára önkivületi állapotra jut. Farkas ur azt hitte, hogy a tokaji aszszu túzsepej hevitik tudós vendégeit épen azért

tek függetlenségük biztoságát a nagy agglomeratiónk nyomása ellenében.

Nem a szabadságtól félünk mi, hanem az orosz hatalom növekedésétől féltjük hazánkat. A mitől mi magyarok félünk, ez az, hogy ha a török birodalom épsége felbontatnék, fenntartása aláássatnék, mielőtt azon veszély elhárítottat, hogy e felbontást, ez aláást az orosz hatalom idézse elő, az orosz hatalom zsákmányolhassa ki; az eredmény nem az lenne, hogy a török birodalom romjain szabad független nemzetek emelkedjenek fel, kikől bizonyára nem lehetne ókunk saját szabadságunkat, saját függetlenségünket félteni, hanem az eredmény az lenne, hogy akár foglaltságtal, akár (a mi egyre megyen, sőt veszélyesebb) a szolgaságtal, a melyly jár consensatióul „magysággal“ kecsesített fajokonság mézes-madzagával, az orosz hatalom mindezen népeket saját vontató köteleire fűzné; s minket ekként dictatorialis befolyásának vasabroncsával szorongatva, oly sulyval nehezkednék reánk, a mely irtózatosszövények, végtelen szenvedéseinket, s megiehet Lengyelország sorsának prospectíváját álitánna szemünk elibe.

Es meg kell jegyeznem, hogy ezen veszély minket fenyeget, hasonló sőt nagyobb mértékben fenyegeti az osztrák birodalmat. — Igy tehát köztünk egy oly érdekközösség forog fen, mely bizosságot nyujt a hatalomnak, hogy e közös veszély elhárítására, a magyar nemzetnél, pártkülömbőség nélkül, egy, min-ha milliói csak egy fétü volnának, nem pusztán ridég engedelmesre, hanem mindazon erőfeszítésre számíthat, melyre egy létét, életét védő hőz nemzet képes lehet.

Ez a veszély az, a mi rezgésbe hozta a magyar nemzet szív-hurjait. Ez az, a miért minden erőfeszítésre, minden áldozatra kész, hogy a török birodalom integritása, s a porta fenntartásának épsége az orosz prepotentianak zsákmányává ne legyen.

Ha ezen prepotentia veszélye elhárítható, mi magyarok ugyan midőn rokonszenvvel fogjuk kísélni a török birodalom regenerativalis törekvéseit, s lelkiünkbeli örömdeni fogunk, ha e regeneratio a faj, nyelv, vallás-különbőség nélkül egyenlő jog, egyenlő szabadság engesztelő áldozatával sikerül; mert mi magyarok ekkor a török nemzetben egy oly barátot nyerünk, mielőt rajta kívül e tég világon hiában keresnénk; de ha a látum magyarnak engesztelő törekvések, melyeknek alakul, úgy hozná magával, hogy ne sikerüljenek az engesztelő törekvések, melyeknek útjába árnyak, önzés, szenvedély és kálvarkozás anyi akadályt gördít; mit távol attól, hogy félünk szomszédait szabadságtól — testvéries érzéssel üdvözölnök őket a szabad független nemzetek kerék asztalánál; nekik kezét nyujtani készek, hogy vállat vállhozvetve, mindannyiunk szabadsága, függetlensége minden kültámasdás ellen biztosíttassék.

Távol a hazától magányban töltöm é végzem örömlétem napjaimat. De ha sokat elkeltet is feletjezem, egyet sohasem felejték el: ismerni a romlatlan magyar szívet, melynek dobogásai fölött kezem annyit nyugodott.

En meg vagyok győződve, hogy ezekkel, a miket mondek, nemzetem érzelmeit tolmácsolom.

Fogadjá baráti üdvözlömetem.

Kossuth.

— Nagy miniszter tanács volt szombaton délelőn br. Wenheim Béla lakásán, melynek a nagyszámban levő folyó ügyeken kívül főleg a függő bank kérdése képezte legfőbb tárgyát, — s a megbeszélgetés tovább tartott három óra hosszánál.

— A magyar jaredékkölcsonról azt írják a lapok, hogy miután az osztrák jaredék nyilvános aláírása sikerült, a magyar jaredék kölcson is aláírásra bocsátatták a jövő hónapban. — A bécsi bankhoz közel álló lapok szerint azonban kijelentetik, hogy az eféle kirek minden al-pot nélkülöznek.

— Rövid hírek. — Berlinben e hó 22-én záratott be nagy ünneppeljegyzéssel a birodalmi ülés. — A pápa Monasco Lavalletta bíbornokot

nem is tünt neki fel, hogy azok oly mohó vágygyal várták a kerthe üdülést keresni.

A ligas mellett még mindig ott vesztelt a vadász és még órák hosszúig ott ácsorgott volna, ha kutyája bizelgő törzskézzével fel nem ébreztí elmerüléséből.

Már épen indulni akart, midőn a távolban két furcsa férfialok látott feléje közeledni.

— Kik lehetnek ezek és mit akarnak? gondolta magában. Azt hiszem nem jóban török fejüket, mert mint látom nagyon szemnyire veszik, ha vajon nem követi-e őket valaki? Rajuk lessek. Ezzel kutyáját csendre intve, vele együtt a ligas meg vonult.

A báró és Farkasi megérkeztek s egész gyanútlanul léptek be a ligasba, nem is sejtve, hogy a repény lombjai megett két firkésző szem nézi őket s két éber fül hallja suttogó szavalkat.

— Végre valahára! szölt a báró nagy sohajttal kísérve szavát.

— Ime itt a könyv.

A báró mehöhen kiragadva az átnyujtott naplót, mehöben kezdte forgatni, annak egyes leveleit.

(Folyt köv.)

nevezte ki fővárosi... Triesztben polgármesternek Angeli, alpolgármesternek Hermet és Pitteri választották meg.

A keleti helyzetről.

A nagy konferencia, melynek miközötté az anyai állású eredményt várnak a béke baráti, mint lapunk legutóbbi számban jeleztük is volt, az elmaradt szombaton tartotta meg a legelőt gyűlést.

E nevezetes esemény nem más, mint az hogy a török nemzet alkotmányt kapott!

A régi török nemzet meghalt, phönixképp égett el a keleti események tüze, lángja között, hogy a hamuból megújultan keljen új életre föl.

A török alkotmány pontozatait, melyek a múlt szombaton délután lettek ünnepélyesen kihirdetve, a lefolyt szombat napok miatt, midőn a sajtó is megszakasztja működésének fonálát, csak a főbb vonásaiában ösmérhetjük most meg a mindazon által már ezebből lehet következtetni azt, hogy az minden részben olyan, mely a viszonyok szerint nagyon kielégítő, melynek létrehozása által eredményeket fog eszközölni.

tézkedéseket: A szultánnak ugyanoly előjogai vannak, mint a Nyugat alkotmányos uralkodóknak. A birodalom alattvalói ottománoknak nevezetnek; szabadságuk sérthetetlen. Az izlam az állami vallás theoretikus tanúság nélkül. A sajtószabadság, tanúság, köztársasági elemi oktatás, egyesületi jog, kérvénykezelési jog a kamarákhoz, általános egyenlőség a köztörvények előtt; hozzáférhetőség a közhatalmához valláskülönbség nélkül; továbbá az adók egyenlő elosztása; az adóbeszedés törvény erejénél fogva; személyi tulajdon biztosított; a házi jog sérthetetlen.

A miniszterek felelősök, a kamara által vádálta helyezhetők a magasabb bíróságok és közigazgatási személyekből álló legfőbb törvényszék által ítéltetnek el. A hivatalnokokat törvényes ok nélkül nem lehet letenni, felelőségük fentartatik; az a tény, hogy előjárójuktól parancsot kaptak, a felelőség alól nem menti fel őket, ha a parancs a törvénybe ütközik.

Két kamra alakították: a képviselőház és senatus. A szultán ezekhez üzeneteket intéz. A kamarának szabadságában áll a szavazás és véleménynyilvánítás. A senatusnak joga van az olyan törvényeket, melyek az alkotmányba ütköznek, elvetni, vagy a kamarához visszaküldeni. A képviselők sérthetetlenek, stb.

E néhány pontozatban leván téve az új Törökország európai létjogosultságának alapfeltétele, s a nemzetek fölötti erkölcsi gondviselés bizonyos mértékű jogát, hogy reményeik vágyaik és buzgó törekvéseik teljesüljenek!

Megkelt emlékeznünk végül a Maros megsértéséről adott elégtételről is, mely szombat délután 3 órakor történt meg. — A belgrádi városok Iovás és gyalog századok sorfalat képeztek. Milán fejedelem, az összes miniszterium, s a többi polgári és katonai hatóságok a várterem előtt, mellettek egy katonai zenekar. Ausztria-Magyarország lobogóját ünnepélyesen végigvitték a sorfalak közt; a zenekar rendezettette az osztrák néphymnus, s 21 üdvözlést tettek. A monitorok e közben a Száván robogtak, a nélkül, hogy az üdvözléseket viszonzták volna.

Napi hírek.

Köszönetnyilvánítás. A helybeli árvaláz részére t. Török Pálné asszony egy talviza tuskot, t. Kókényi Imréné asszony két tyukot, egy felvéda dót, egy szilke lekvárt, — t. Klekner Manó asszony két nagy kalácsot voltak szívesek adományozni, melyért fogadják sz. árvaik nevében halálköszönetet. — Debreczen 1876. decz. 27. Kacsokvics Ivánné.

Debreczen város január havi bizottsági közgyűlése a legközelebb tartott rendkívüli bizottsági közgyűlés határozata folytán, a jövő hó második csütörtökén, vagyis január hó 11-én d. e. 9 órakor fog megtartani.

Debreczen város közigazgatási bizottsága, a közbeszó újviadnán január hó 2-án, azaz jövő héten kedden d. u. 3 órakor fogja legközelebbi gyűlést megtartani.

Postaügy. A nmt. földmívelés-, ipar és kereskedelem miniszteriuma f. e. nov. hó 27-én kelt 23.973. sz. rendelet értelmében a bel- és külpostahivatalok utasítva lettek, hogy a bel- és külpostahivatalok által a Nemzetországai közlekedés forgalmában is a feltételeknek meg nem felelő ogy heresztkötésű hűdemények, melyek a 250 gr. súlyt meghaladják, a feladónak adják vissza, vagy ha ez nem lehetséges, mint törti küldeményeket kezeljék. — Míról a t. közönséget értesítem. Debreczer 1876. decz. 26. án, a m. kir. postahivatal főnöke Mayer.

A debreczeni kertészeti egyesület választmánya f. hó 31-én délután 4 órakor a szokott helyiségben ülést tartand.

A ref. egyháztanács közelebb tartott ülésében adópenztári ellenőr Jóbágy János, adószedővé Kerekes György választották meg.

Halálozás. Városunk egyik közbecsületében álló, derek polgára, Kulcsár Dániel tegnap elreg. jobblétre szenderült. A megboldogult egyike volt azon derek polgároknak, kik a közügyek iránt bár zajtalan, de mindamelllett oly eredményű munkásságot és buzgalmat tanúsítottak, melyért a polgárság hála-ját érdemlik ki. A derek polgár temetése ma d. u. ment végre nagyszámú résztvevő közönség jelenlétében. Béke porair! A beküldött gyászjelentés a következő hangzik: Bánatos szívvel tudatom áldott jó nevelő atyám, illetőleg testvérünk KULCSÁR DÁNIEL hites ügyvédnek 24 órai szenvedés után életének 58-dik évében, folyó december hó 25-én d. e. 10 óra

1/2 órakor szívzélhűdésben történt gyászos ki-mulást. Boldogult földi részét folyó hó 27-ken d. u. 2 órakor, kiscsapó-utczai 387-dik számú háznál tartandó sírvid szertartás után fognak a czelegelő-utczai sírkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végítzességétélre a boldogultnak rokoni, barátai és jó ösmerősei tisztelettel meghívattak. Debreczen, december 26. 1876. Kultsár Bakó Erzsébet, Kálmánczhey Mór; Kultsár József; Kultsár Erzsébet, özv. Goda Lőréné; több rokonok nevében is.

Titokteljes baleset. Vasárnap egy 15 év körüli fiatal ember holttestét szállíták be a helybeli kórházba, a Debreczen és H-Szoboszló közt eső vasuti sínek közül; ezen esetről, mely szombaton délután a Budapest felé menő vonat által követetthelet el, — sem a vonatvezető, sem senki, ki a személyvonattal utazott, nem tudott és nem is tud még jelenleg is semmit, mert az illető vonat Szajolban megviszágtatván, sem a gépen sem a kocskocn váromnok nem észleltették; a szerencsétlen ember kiléte is ismeretlen, hanem ruhája után ítélve — valamely az ümpekre hazautazni szándékozó tanuló vagy vándorló mesterlegény lehetett. A hulla eltemetett, és személyleírása a rendőrség által az országos rendőri közövényekben közöz fog tétetni.

A háborús hírekhez újabb adatot szolgáltat azon körülmény, hogy a városban az ümpek alatt is több helyen vásárolták össze a katonai cziokora alkalmas lovakat; minthogy pedig a lokivitel tilalom fenálló könnyen képzeltető, miszerint az akképen összedetett állatok nem valamely idegen állam részére szügesek.

Megnyert szabadalom. Friedmann József helybeli vésnök a m. kir. és az osztrák császári kir. földmívelés- ipar és kereskedelem miniszteriumoktól a birodalom mindkét felére érvényt, szabadalmat nyert az általa felalít jelzésű módozatoknak az ümérték szerinti ügyféltételek leendő bevéssére. A helybeli iparos ifjak önképző egy-lete folyó hó 10-én tartott választmányi ülé-ésében a december 3-iki ösmerkedési estélyi rendezésére jelentése. — mely szerint az egy-let részére az alkalomból 346 frt 67 kr. be-vétel helyzetetik kiállításba — arvendetes-tudomásul vétettél a s tényleg lefettett alapí-tó s pártoló tagok részére az alapító oklev-el-vl vagy a díjnyitva kiadatni. — egyszersmind L. Nagy Bálint részére, ki az egyletet jelen-

tékényi öszszeggel segítéző, az alapító oklevé ünnepélyesen átadatul határozottat, ugyanez alkalommal a városi tanácsnak azon intézkedé-séért, hogy a városi iparosokla mellettki fel-állítását érvényes munkálja, az egylet nevében köszöntő átirat küldetik; jövő 1876. évi február 3-án a „Bika” szülőházban egy-let tánczvigalom rendeztetik; jövő január 7-én pedig tisztújító közgyűlés leend; azon este pedig jótékonycélú dalestély, — mely előbbi a tagoknak azzal hozatik figyel-mébe, hogy tekintve az egylet jövőjét, a be-tessegyezésség hova előbb felállítását, az egy-let vezérfőnöknek és váasztmányának a mennyire lehetséges igyekezzenek minél több szak- és ügybuzgó férfiakat s ügybarátokat megnyerni és választani, kiknek működése az egylet felvirágzására, tevékenységére lényeges befolyással leend. — Közl. Vadon Sándor egy-let titkár.

Két csalót: férjet és feleséget kerített kére a rendőrség, kik a náluk talált iratok szerint 1864-ben katolikus, 1870. évben pedig izraelita szertartás mellett keltek egybe, s egy helyen mint a kath. hitre tértek, más helyen mint az izraelita vallásra át-tért egyének alkalmatlankodtak adományok kéregetésével.

DEBRECENI SZÍNHÁZ. Holnap bérlésűben. Adatik: A gyűrűs zsidó leánya. Legújabb népszimul dalokkal és tánczokkal 7 képletben. Irta, Grünwald József. Kezdeté 7 órakor, vége 9 órakor. Felelős szerkesztő: Szabó Antal.

HIRDETÉSEK.

Legcélzzerűbb karácsonyi s újévi ajándékok. Rott Lipót és testvére női divatüzletében, a főpiacon a Takarékpénztár épülete alatt. Van szerencsénk értesíteni a nagyérd. közönséget, hogy a közelebbi karácsony és újév alkalmából számos oly áru-cikkünknek, melyek egy része nem épen a legújabbak közé tartozik, de főleg az év folyamán a legkülönböztetebb árucikkeinkből visszamaradt. Maradék daraboknak (Reste) árát, rendkívül leszállítottak, s ez által alkalmat nyújtunk a n. é. kö-zönségnek arra, hogy karácsonyi és újévi meglepetéseiket, igen értékes cikkekkel rendkívül jutányos árak mellett eszközölhessék. A gazdag választékról, valamint az árucikkek kitünő minőségéről kezeskedünk. Ezenkívül ajánljuk a nagyérdemű közönségnek leggazdagab-ban felszerelt Szőnyegraktárunkat, melyben mindennemű, de főleg futó szőnyegek (rófé 25 krtól felfele) tetemesen leszállított áron kaphatók. Számos látogatást kérve — maradunk tisztelettel: Rott Lipót és testvére.

Arverési hirdetmény. A nyiregházi kir. törvényszék mint tkvkiv-batóság részéről közhírré tétetik, hogy a Si-cherman Emanuel c. örömehez tartozó, a kótaji 102 számú tjkben. A. I. 1—10 sor sz. alatt foglalt, összesen 128.198. frt. 95 1/2 krra becsült ingatlan, és pedig: a) Az 1. 2. 3. és 10. sor sz. alatt fog-lalt, tkvileg 691330/1000 holdat tevő beltereli terület ur lakkal, díszkerttel, gyümölcsös-sel, gazdasági épületekkel, szegzgyárral, s ennek szerényeivel együtt; b) A 4—9 sorsz. alatt foglalt, tkvileg 1060. catastr. holdat tevő tásosbirtok, 327 hold rozsvetéssel, 100 hold buzavetéssel, 15 hold három éves lucerással, „Égett halom” és „Gulya kut” nevű tanyákkal, azokon lévő ész-szes épületekkel, továbbá a tag körül lévő összes akác és nyárfá ültetésekkel; c) Az ezen ingatlanhoz tartozókat ké-pező, s ez idő szerint 769 frt. 88 krt. jövede-mező kir. ki-ebb hasznóvételek, mely ekent rész-t letezett ingatlanok együttesen bocsátának ár verés alá, — valamint a 2888 frt 87 krra be-csült gazdasági szerények, nevezetesen: lát-bászóság, gazdasági szerszámok és készletek. — az 1877. évi február hó 15-ik napján dél-előtt 10 órakor, — mint első, — és 1877 évi márczius hó 19-ik napján dél előtt 10 órakor mint második határidő-en Kótaj község háza-ul megtartandó nyilvános árverésen, követ-kező feltételek alatt eladatni fognak, u. m. 1. Kikiáltási ár, a fennebb kitett becsár, — melyen aól az első árveréskor az árverésre kizárótt birtok nem fog eladatni, de az iog-ságok az első határmapon azonnali készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron aól is eladandók lesznek. 2. Árverési kivánók taroznak az ingat-lanságnál 10.000 forintot, mint bálnópeézt készpénzben, bank- vagy takarékpénztári be-tét közzvecskékben, vagy ovsadésképes papir-ban a kiküldött kézzh- s letenni. 3. Vevő köteles az ingatlan vételárát há-rom egyenlő részletben, és pedig: az első 1/3-át részét az árverés jogérvé emelkedésétől számított negy hónap alatt, — a második 1/3-át részét ugyanazon naptól számított nyolc hónap alatt, — az utolsó 1/3-át részét ugyanazon naptól számított tizenkét hónap alatt, minden egyes vételári részlet után a birtokbalépés nap-jától számított 6% kamattal együtt czeu kir. törvényszék mint esőbíró-ságnál lefizetni. A pánstpész az utó 6% részletbe fog be-számíttatni. 4. Vevő köteles az épületeket a birtok-balepés napjával tükzár ellen biztosítani. 5. A leütéskor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, — ennél fogva a megvett ingat-lan haszna és terhei ez időtől öt illetik. 6. A tulajdonjog bekebelezése csak a vétel-ár és kamatainak teljes lefizése után fog vevő javára hivatalból eszközöltni. 7. Átruházási költségek vevőt terbelik. 8. Menyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekeltek felek bármelyikének ké-relemére, a prts 459. §-a értelmében vevő ve-szélyére és költségére, bánatpénzének elve-z-tése mellett, újabb árverés alá bocsátatni, — és csupán egy határidőnek kitűzése mellett, az előbbi becsáron aól is eladatni fog. Kelt, Nyiregházán a kir. törvény-szék — mint telekkönyvi hatóságunk 1876. évi decz. hó 1-6 napján tartott nyilvános üléséből.

Etrich Testvérek Braunauból Csehország. Tisztelettel van szerencsénk tudatni, hogy itt helyben a „Tisza” biztosító bank épület bolti-helyiségeinek egyikében, Huszár Károly ur mellett, összes saját gyártmányainkból raktárt rendeztünk be. Kaphatók nálunk vég-zámra Chifonok, Dowlasok, (ha-vasi gyöles) fehér Gradli, Brilliantin, Piquet, és színes Chiríngek és egyéb bélés anyagok. Miután mi saját gyárainkban készült szövet árúinkat ajánljuk, meg-említhetjük még, hogy velünk épen senki sem versenyezhet, mivel mi min-denkinék egy vég vételénél is gyáraink árjegyzéke szerint szolgálunk. Az árulással Klimó Aurél urat bízunk meg. Számos látogatást reménylve tisztelettel maradtunk ETRICH TESTVÉREK, több gyárak tulajdonosai Csehországban.

HIRDETÉS. A debreczeni takarékpénztár ré-zéről ennel közhírré tétetik, hogy a nevezett pénztár-nál kézi zálogú leköltött 73642, 174240, 325251, 405953, 456260, 577015, 617478, 698904, 738511, 798749, 909100, 979241, 1019337, 1049385, 1069403, 1169644, 1249513, 1259833, 1301000, 1411019, 16510694, 16610677, 16810747, 19211150, 21111436, 22912546, 22911518, 23411855, 25012074, 26912290, 27012303, 27912360, 29012505, 29312546, 30012600, 30312621, 31512744, 31712752, 31912792, 33612929, 33712939, 33812954, 35813181, 36113206, 36413219, 37613353, 38413405, 40413537, 40613570, 40713571, 41613642, 41713679, 44013818, 44513836, 47614105, 48014125, 48114137, 49914214, 50414232, 50514233, 50814241, 51514258, 52514324, 52914343, 55914497, 55414499, 55814520, 57014589, 58714661, 62114798, 63314977, 65514992, 747, 748, 751, 799, 800, 814, 815, 904, 910, 921, 927, 938, 972, 978, 981, 987, 1002, 1005, 1033, 1051, 1061, 1070, 1094, 1103, 1115, 1118, 1127, 1149, 1159, 1165, 1172, 1182, 1188, 1191, 1204, 1237, 1240, 1246, 1256, 1269, 1275, 1296, 1315, 1321, 1324, 1325, 1359, 1376, 1380, 1427, 1518, 1533, 1584, 1597, 1603, 1611 számok alatt zálogtárgyak, 1877-ik évi január 9-ken s folytatolagos napján a pénztár városháza alatti helyiségében mindenkor délután 3 óra-kor nyilvános árverésen elognak adatni. Annálfogva az illeto zálogtárgyak tulajdonosai felhi-vatnak, hogy ha zálogjukat az eladástól megkímélni kívánják, a kitett árverési határmapi-igyekezzenek kötelezettségüket beváltani; együttl figyelmeztetnek arra is, hogy ha az ela-dási áról a zálogot terelő kamat és tóketartozás ki nem telik, a hiány bárhol található va-gyonukból per utján fog behajtatni. (131) 3—3.

III-ad Arverési hirdetés. A debreczeni kir. törvényszék, mint te-lekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint Bosznay Károly végrehajtónak Erős Gaborné, Géber Zsuzsanna végrehajtást szenevő elleni 243 frt 20 kr iránti végrehajtási ügy-ben a peresetől lefogalt, a debreczeni 2676. sz. tkvben bejegyzett s 2200 frtra becsült késes utczai 3522. sz. házias telek az 1877. évi febr. hó 7-ik napján d. u. 3 órakor, mint harm-sdik határidőben a tszék tárgyaló termében vég-rehajtó Török Péter által megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladatni fog, u. m.: 1. Kikiáltási ár a fenti becsár; azonban ezen III-ik árverésen a fentkörülrt ingatlanok becsáron aól is el fognak adatni. 2. Árverési kivánók tartoznak az ingat lan becsárának 10%, vagyis 200 frtot kész-pénzben, vagy ovsadéképes papirban a kiküldött kézzhez letenni. 3. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben, és pedig: az első részét az árverés befejeztéskor azonnali, a második részt ugyan-a on naptól számított 1 hónap alatt, a harmad-ik részt ugyanazon naptól számított 2 hónap a att, minden egyes vételári részlet után számított 6% kamattal együtt, ezen kir. tszékén, lefizetni. A bánatpész az első részletbe fog be-számíttatni. A debreczeni kir. tszék, mint telekkönyvi ha-óság, 1876. évi nov. hó 24. napján. Beeske Lajos, Beöthy h. elnök. (95) 3—3 jegyző.

Dr. Fáykiss szepesi kárpát-növény-kivonata. Egy üveg használati utasítással 75 kr. Szepesi kárpát-növény cukorkák. Egy skatulya használati utasítással 35 krajczár. Szepesi kárpát-növény-thea. Csomag használati utasítással 25 kr. Mell- és tüdő-betegeknek! Polgári és katonai orvosok által a legjobb sikerrel használtattak és ajánlottak: köhögés, hurut, rekedtség, köh-hurut (szamárhurut), náthaház (influenza), szűk-mellúség, lélekzeiti bajok, oldalszurás, kifejtett torok-gyulladás, tüdő-gyuladés és egyéb kimerítő és gyengítő beteg-észetekben. E gyógyszernek valódi minőségben kapha-tóknál a készítőnél Fáykiss József gyógy-gyszerésznél, Temesvárott (Józsefváros), továbbá Debreczenben: Dr. Rothschnék Emil, Tamássy Károly. — Örvényi O. gyógyszerész urnaknál. — Budapestben: Török József gyógyszerész király utca 7-ik szám. (85) 5—10

Szoboszlai Pap Károly Simon kir. tszéki elnök. (103) 3—3

Hirdetés. Alulirt bírósági végrehajtó közhírré te-szem, miként Marossy Eliza szt.-kozma pusztai lakosnak a b.-ujfalú 1893. sz. tjkben fog-lalt 436 hold és 957 □ öl kiterjedésű külső földjei hasznóveteli joga a f. 1876. évi sept. 29-iki napjától fogva 1888. évi sept. 29-iki napjapig számított 12 évre, évenként holdja 6 frjtával évi 2619 forint, — s így 12 évre ösz-szesen 31428 forint becsár kikiáltása mellett a f. 1876. évi D e c e m b e r 27-ik n a p -j á n d. e. 10 ó r a k o r B.-U j f a l u v á r o s -h á z á n a l a legközelebbi ígérőnek — szüksé-g esetén becsáron aól is bíróság eladatni fog azonnali készpénz fizetés mellett. Berettyó-Ujfalu deczemb. 20. 1876.

Az igazgatóság. Országos feyintézetben lévő Goldberger Moriczón Mandel Katalintól lefogalt többféle értékes ingóságok: arany, ezüst pénzek, éksze-ruk, — u. m.: női nyaklánc, fülbevaló, gyű-riúk, karpercek, medaillonok, ezüst burnót szelencze, ezüst evő kanál stb., ezenfelül egy pár tajtpipa s egyebek a kir. törvényszék ár-verelési helyiségében jövő 1877-ik évi jan. 16-án d. e. 9 órakor tartandó nyilvános ár-verésen el fognak adatni, — melyre a venni szándékozók meghívattak. Kelt Debreczenben, decz. hó 19. 1876. Lengyel Imre, kir. törvényszéki vbíró. (127) 3—3

Előfizetési delcezeni r Telegdi K. könyvkereskedő

Debreczen (B. S.) A tentusok által küzdelem valaszt szaban valaszt meg el nem v runk elég ért menekülési tá jzozan és esz gikájában. Ez lapok tegnapi szabasu leveh nemzeté, leg számba veheto akera látni S tát „Magya h a n e m l e s. A megd ejtő mondat, taja eszünkbe és elkovetett l mályos fátóly lyet emüköde vagy komoly szág nem volt hatalomban, h Magyarország jóslata? Vagy gyart? örökös songó költőnek. Ugy látsz magyar sangu nem mindenit lekvő bazafisá sadalmi rende még ma egy e sem szünik m fejtett oppozic gadt, józan f tartani, de haz sem róvható a vagy bármí módja a korm de hogy akko kezdje nagy t many ellen, n kerület szab pítasaban kifejt gitse a korm egész tekintely sulyára, van sz mes bonyodal ország léte ne alább is olyan tiában nagyon A „Köz szma megjel nagyon egysz gondoljuk, hog tria möb kap

A „Debrecz Eljegyz — E

Falkasi elő val jól megvend tán megköszörük kezdett az olvas „Nagybátya